

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-2-164 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 13-27/371-172
Karar Tarihi : 09.05.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Fevzi ÖZKAN

B. RAPORTÖRLER: Ümit Nevruz ÖZDEMİR, Necla SÜMER

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Türk Telekomünikasyon A.Ş.
Turgut Özal Bulvarı 06103 Aydınlikevler/Ankara

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.
Turkcell Plaza Meşrutiyet Cad. No:153 34430 Tepebaşı/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. tarafından "tek ses pazarı" veya "GSM hizmetleri" ve "mobil şebekeler üzerinden arama" pazarlarında fiyat sıkıştırması ve yıkıcı fiyatlandırma yoluyla hâkim durumun kötüye kullanıldığı iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. (Turkcell)'in;

– Bireysel müşteriler için "Her Yöne Paketler" kategorisinde "Minik Paket" ve "Hepsi Birarada Paketler" kategorisinde "Full Paket" faturalı uygulamaları ile rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan yıkıcı ve dışlayıcı fiyat politikasına dayalı eylemlerde bulunmak,

– Bazı şebeke içi tarifelerini, diğer GSM şebekelerine girdi olarak temin ettiği ara bağlantı ücretinin altında belirleyerek fiyat sıkıştırması uygulamak

suretiyle hâkim durumunu kötüye kullandığı,

– Son kullanıcılar açısından sabit ve mobil şebekeler arasında asimetrik ikâme ve düşük de olsa tamamlayıcılık ilişkisi olduğu, bu sebeple ilgili ürün pazarının "tek ses pazarı" olarak tanımlanması gerektiği, pazarın "tek ses pazarı" olarak tanımlanmaması halinde "GSM hizmetleri pazarı" ve "mobil şebekeler üzerinden arama pazarı" olarak tanımlanması gerektiği, her iki pazar tanımlamasında da Turkcell'in hâkim durumda olduğu

iddia edilmektedir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 19.10.2012 tarih ve 7970 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 28.1.2013 tarih ve 2012-2-164/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 06.02.2013 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 13-09/124-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 22.04.2013 tarih ve 2012-2-164/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(4) **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; önaraştırma konusuna ilişkin olarak Turkcell hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu (BTK) Görüşü

(5) Başvuru konusuna ilişkin olarak, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 7. maddesinin, "Rekabet Kurulu, elektronik haberleşme sektörüne ilişkin olarak yapacağı inceleme ve tetkiklerde, birleşme ve devralmalara ilişkin olarak vereceği kararlar da dahil olmak üzere elektronik haberleşme sektörüne ilişkin olarak vereceği tüm kararlarda öncelikle Kurum'un görüşünü ve Kurum'un yapmış olduğu düzenleyici işlemleri dikkate alır" şeklindeki 2. fıkrası uyarınca BTK'dan görüş talep edilmiştir. Anılan kurum görüşü 18.01.2013 tarih ve 378 sayılı yazı ile Rekabet Kurumu kayıtlarına intikal etmiştir.

(6) Söz konusu yazıda;

– Hâlihazırda geçerli olan pazar analizleri kapsamında mobil telekomünikasyon hizmetleri ile sabit telefon hizmetlerinin birbirlerini ikâme ettiği iddiasının kabulünün mümkün olmadığı, bu hizmetlerin farklı pazarların konusu olarak dikkate alındığı, 2013 yılı Eylül ayında nihayetlenmesi öngörülen "Elektronik Haberleşme Sektöründe Sabit-Mobil İkamesi" başlıklı çalışmanın, elektronik haberleşme sektöründe sabit-mobil ikâmesine ilişkin değerlendirmeleri ve olası düzenleme önerilerini ihtiva edeceği, pazar analizlerinin söz konusu çalışmanın tamamlanmasını müteakip yenilenebileceği,

– 25.03.2009 tarih ve 2009/DK-07/149 sayılı Kurul Kararı ile "Turkcell'in şebeke içi görüşme ücretleri ile ara bağlantı ücretlerinin ilişkisi ve şebekeler arası çağrılara uygulanan tarifelerin seviyesine yönelik uygulamaları mobil pazarın durumu da göz önünde bulundurularak değerlendirildiği ve diğer işletmecilere uygulamakta olduğu ağırlıklı ortalama sonlandırma ücretinin her bir abonelik paketi bazında kullanıma bağlı olarak ortaya çıkan dakika başına tarifesinden (0,0313 t/dk) daha yüksek olmaması gerektiği"nin karara bağlandığı, 2012/DK-07/181 sayılı Kurul Kararı ile Turkcell'in her bir abonelik paketinin yanı sıra, uygulayacağı kampanyaların da 2009/DK-07/149 sayılı yükümlülük kapsamına alındığı,

– Aşağıdaki tabloda da yer verildiği üzere, "Minik Paket" ve "Full Paket" adlı paketlerin, kullanıma bağlı olarak ortaya çıkan dakika başına ortalama şebeke içi tarife değerlerinde, anılan yükümlülüğe aykırı bir durum bulunmadığı, "Minik Paket" in gerçekleşen tarifesinin, çağrı sonlandırma ve başlatma ücretleri toplamı olan 0,0626 TL/dk değerinin -Mart 2012 hariç- dahi üstünde seyrettiği,

Tablo 1: Turkcell'in Minik Paket ve Full Paket tarife alt seçeneklerinin şebeke içi gerçekleşen tarifelerinin gelişimi Şubat-Ekim 2012 (TL/dk)

Tarife Paketi-2012	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim
Hepsi Bir Arada Full Paket	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Her Yöne Minik Paket	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: BTK Görüşü

– "Vodafone Cep Avantaj Mini Süper" tarifesi kapsamında her yöne 500 dakika ses hizmetinin 34 TL karşılığında sunulduğu ve Turkcell'in aynı içerikteki hizmeti Vodafone'den oldukça düşük bir ücretle (26 TL) sunmasının yıkıcı fiyatın en açık göstergesi olduğu iddiasına yönelik olarak; bu iddianın gerçeği yansıtmadığı, başvuru kapsamında "Her Yöne Minik Paket" in fiyat artışı yapılmış olan güncel ücretinin değil daha düşük olan eski ücretinin kullanıldığı, Vodafone tarafından "Hesabını Bilen Midi Tarife" kapsamında 12 ay taahhüt verilmesi halinde her yöne "500 dakika, 50 SMS ve 50 MB internet" in ayda 25 TL karşılığında sunulduğu,

– Benzer şekilde Turkcell'in "Full Paket" ve Vodafone'nin "Cep Avantaj Her Yöne Ekstra" tarifelerinin aynı fiyat (59 TL) üzerinden sunulmasının yıkıcı fiyatlandırmaya örnek olduğunun

(13-27/371-172)

iddia edildiği, ancak Turkcell "Full Paket"inin taahhütsüz fiyatının 69 TL olup, Vodafone'nin benzer tarifesi olan "Hesabını Bilen Hepsi 1000 Tarifesi" kapsamında yurtiçi her yöne 1000 dakika, 1000 SMS ve 1 GB internetin taahhütsüz 55 TL karşılığında sunulduğu,

– Aşağıdaki tablodan görüldüğü üzere, fiyat sıkıştırması iddiasına konu edilen kampanyaların gerçekleşen tarifeleri¹ açısından anılan Kurul Kararlarının ihlali niteliğinde bir durumun söz konusu olmadığı,

Tablo 2: Turkcell Kampanyaları Şebeke İçi Gerçekleşen Tarifeleri Ekim 2012 (TL/dk)

Kampanya Adı (Ekim 2012)	Abone Sayısı	Şebeke içi Gelir (TL/dk)	Şebeke içi Trafik	Şebeke içi ARMU ² (TL/dk)
Son 3 Ay Bedava	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Son 3 Ay Bedava	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Hoşgeldin Profesyonel 5000 Paketi	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kontratlı Profesyonel 5000	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kontratlı Şirket İçi Paketi	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: BTK Görüşü

ifade edilmiştir.

1.2. Değerlendirme

1.2.1. Yıkıcı Fiyatlandırma ve Fiyat Sıkıştırması Kavramları

- (7) Yıkıcı fiyatlandırma, genel olarak, hâkim durumdaki bir teşebbüsün rakiplerinin piyasadan çıkmasını sağlamak için kısa dönemde düşük fiyatlar uygulamasını ve bunu takiben orta-uzun dönemde fiyatları artırmasını içeren strateji olarak tanımlanabilir. Avrupa Birliği Komisyonu tarafından yayımlanan ve Komisyon'un uygulama önceliklerini belirleyen dokümana³ (AB Komisyonu Dokümanı) göre, bir fiyatlandırma davranışının yıkıcı fiyatlandırma olarak değerlendirilebilmesi için feragatin belirlenmesi gerekmektedir. Komisyon, feragatte bulunmanın, hâkim durumdaki teşebbüsün ilgili zaman diliminde üretim miktarının tamamı veya belirli bir kısmı için düşük fiyat uygulayarak aslında kaçınılabilecek olmasına karşın zarar etmiş olması veya ediyor olmasıyla gösterilebileceğini belirtmektedir⁴. Dolayısıyla yıkıcı fiyatlandırma, temel olarak maliyet-altı fiyatlandırma yapmak suretiyle gerçekleştirilen bir ihlal türüdür.
- (8) AB Komisyonu Dokümanı'nda yıkıcı fiyatlandırma için "rekabeti kısıtlayıcı kapama"nın da ihlal tespiti için gerekli olduğu belirtilmekte, bunun ortaya konması için rakiplerin piyasadan fiilen çıkmış olmasının gerekmediği, rakiplerin disiplin altına alınması ihtimalinin de göz önünde bulundurulması gerektiği ifade edilmektedir.
- (9) Benzer şekilde, fiyat sıkıştırması da firmaların fiyatlandırma davranışına ilişkin olarak ortaya çıkan bir ihlal türüdür. Fiyat sıkıştırması dikey ilişkili pazarlarda faaliyet gösteren ve üst pazarda hâkim durumda bulunan bir teşebbüsün üst pazar ürünü fiyatı ile alt pazar ürünü fiyatı arasındaki marjı, alt pazarda eşit derecede etkin bir rakibin dahi kârlı bir şekilde kalıcı olarak ticari faaliyette bulunmasına imkân vermeyecek nitelikte belirlemesidir.
- (10) Rekabet Kurulu'nun 04.03.2010 tarih ve 10-21/271-100 sayılı kararında fiyat sıkıştırmasının unsurları;

¹ Kullanıma bağlı olarak ortaya çıkan dakika başına ortalama şebeke içi tarife değerleri

² average revenue per minute used- kullanılan dakika başına ortalama gelir

³ Guidance on the Commission's Enforcement Priorities in Applying Article 82 of the EC Treaty to Abusive Exclusionary Conduct by Dominant Undertakings

⁴ paragraf 64

(13-27/371-172)

- Dikey bütünleşik bir teşebbüsün üst pazarda hâkim durumda bulunması,
- Bu pazarda sunulan ürün veya hizmetin alt pazarda kendisi ve rakiplerinin üretim yapabilmeleri ve rekabet ederek pazarda kalabilmeleri için zorunlu olması,
- Alt ve üst pazar fiyatı arasındaki marjın, hâkim durumdaki teşebbüsün veya hâkim durumdaki teşebbüs kadar etkin olan bir rakibin bile alt pazarda kâr edemeyeceği kadar düşük belirlenmiş olması,
- Hâkim durumdaki teşebbüsün fiyat sıkıştırmasına yol açan davranışı sonucunda alt pazardaki rakiplerin dışlanması, yeni girişlerin engellenmesi ya da rakiplerin faaliyetlerinin sınırlandırılması gibi tüketici refahına zarar verecek rekabete aykırı etkilerin doğması ya da doğması ihtimalinin bulunması,
- Hâkim durumdaki teşebbüsün fiyat sıkıştırmasına yol açan fiyatlama politikasına ilişkin olarak objektif gerekçelerinin bulunmaması

olarak sıralanmıştır. Görüldüğü üzere, Kurul değerlendirmesinde ihlâl tespitinde maliyet-altı fiyatlamayı yeterli görmemiş; bunun yanısıra AB Komisyonu Dokümanı'nda ortaya konan yaklaşım çerçevesinde davranışın *"tüketici refahına zarar verecek rekabete aykırı etkilerin doğması ya da doğması ihtimalinin bulunması gerektiği"* yaklaşımını benimsemiştir.

(11) Nitekim 09.05.2012 tarih ve 12-25/728-208 sayılı Rekabet Kurulu kararında;

- Üst pazar ürününün alt pazardaki rakibin etkin bir şekilde rekabet edebilmesi için objektif olarak gerekli olması,
 - Eylemin alt pazardaki etkin rekabetin ortadan kalkması sonucunu doğurması ihtimalinin olması,
 - Eylemin tüketici zararına yol açma ihtimalinin olması
- durumlarında fiyat sıkıştırması incelemelerine öncelik verildiği belirtilerek yine davranışın etkilerinin öneminin altı çizilmiştir.

(12) Yukarıdaki bilgiler ışığında, öncelikle şikâyet konusu kampanya ve paketler hakkında bilgi sunulacak, ardından ilgili pazar ve hâkim duruma ilişkin değerlendirmelere yer verilecek ve son olarak söz konusu kampanya ve paketlere ilişkin fiyat-maliyet analizleri çerçevesinde maliyet-altı fiyatlama yapıp yapılmadığı ve ilgili pazardaki etkin rekabet üzerindeki muhtemel etkileri incelenecektir.

I.2.2. Şikâyet Konusu Tarifeler ve Paketler

- (13) Başvuruda Turkcell tarafından yürütülmekte/yürütülmüş olan yedi ayrı kampanya ve paket ismen zikredilerek şikâyet edilmektedir. Bunlardan bireysel müşteriler için "Her Yöne Paketler" kategorisinde "Minik Paket" ve "Hepsi Birarada Paketler" kategorisinde "Full Paket" faturalı uygulamaları yıkıcı fiyatlama iddiasıyla şikâyet edilmekte; Kontratlı Profesyonel 5000 Paketi, Hoşgeldin Profesyonel 5000 Paketi, Kontratlı Şirket İçi Paketi Kampanyası, Son Üç Ay Bedava Kampanyası (Ofis ve Star Paketleri) ise fiyat sıkıştırmasına yol açan kampanyalara örnek olarak gösterilmektedir. Dosya kapsamında sadece başvuruda ismen zikredilen kampanya ve paketler incelenecek, bunun dışında kalan kampanya ve paketler incelenmeyecektir.
- (14) Söz konusu kampanya ve paketlerin aylık bazda kümülatif abone sayıları aşağıda gösterilmektedir:

(13-27/371-172)

Tablo 3: Şikâyet Konusu Paketlerin Aylık Kümülatif Abone Sayıları

Kampanyalar /Paketler Aylar	Hepsi Bir Arada Full Paketi	Her Yöne Minik Paket	Hoşgeldin Profesyonel 5000 Paketi	Kontratlı Profesyonel 5000 Paketi	Kontratlı Şirket İçi Paketi Kampanyası	Son 3 Ay Bedava ⁵ (Ofis ve Star Paketleri)
Oca.12				(.....)	(.....)	
Şub.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Mar.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.13		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Turkcell

- (15) Tablo 3'den de görüldüğü üzere, 2013 yılı Mart ayı sonu itibarıyla, Hoşgeldin Profesyonel 5000 Paketi, Kontratlı Profesyonel 5000 Paketi ve Son Üç Ay Bedava Kampanyasının (Ofis ve Star Paketleri) abone sayıları sırasıyla (.....), (.....) ve (.....) olarak gerçekleşmiştir. Bu paket ve kampanyaların abone sayılarının kayda değer büyüklükte ve yapılacak değerlendirmeyi etkileyecek nitelikte olmaması nedeniyle bu aşamadan sonra yapılacak değerlendirme, Hepsi Bir Arada Full Paket, Her Yöne Minik Paket ve Kontratlı Şirket İçi Paketi Kampanyası üzerinden gerçekleştirilecektir.

a) Hepsi Bir Arada Full Paket

- (16) Hepsi Bir Arada Full Paket 16.02.2012 tarihinden itibaren tüketicilere sunulmaktadır. Paket kapsamında, kullanıcılara tamamı her yöne olmak üzere aylık 1.000 dakika konuşma süresi, haftalık 1.000 SMS ve aylık 1 GB internet erişimi sunulmaktadır. Ayrıca haftada 2 gün Turkcell aboneleri ile ücretsiz konuşma yapılabilmektedir. Paket fiyatı yıllık abone olunması halinde aylık 59 TL, aksi halde aylık 69 TL olarak belirlenmiştir.

b) Her Yöne Minik Paket

- (17) 24.02.2012 tarihinde tüketicilere sunulan Her Yöne Minik Paket kapsamında, tüketiciler aylık her yöne 200 dakika konuşma yapabilmektedir. İlk sunulduğunda 25 TL olan aylık abonelik bedeli, 20.07.2012 tarihinde 26 TL'ye, 10.10.2012 tarihinde ise 29 TL'ye yükseltilmiştir. İncelenen süre zarfında söz konusu paket kapsamında çeşitli kampanyalar düzenlenmiş,

⁵ "Son 3 Ay Bedava Ofis Paketi" ve "Son 3 Ay Bedava Star Paketi"nin abone sayılarının kümülatif olarak bildirilmiş olması nedeniyle, bu iki paketin abone sayıları toplamı tek kolonda gösterilmiştir.

(13-27/371-172)

kampanyalarda yine paket kapsamında sağlanan tek hizmet olan ses hizmeti, değişen sürelerde ve değişik tutarlarda sunulmuştur.

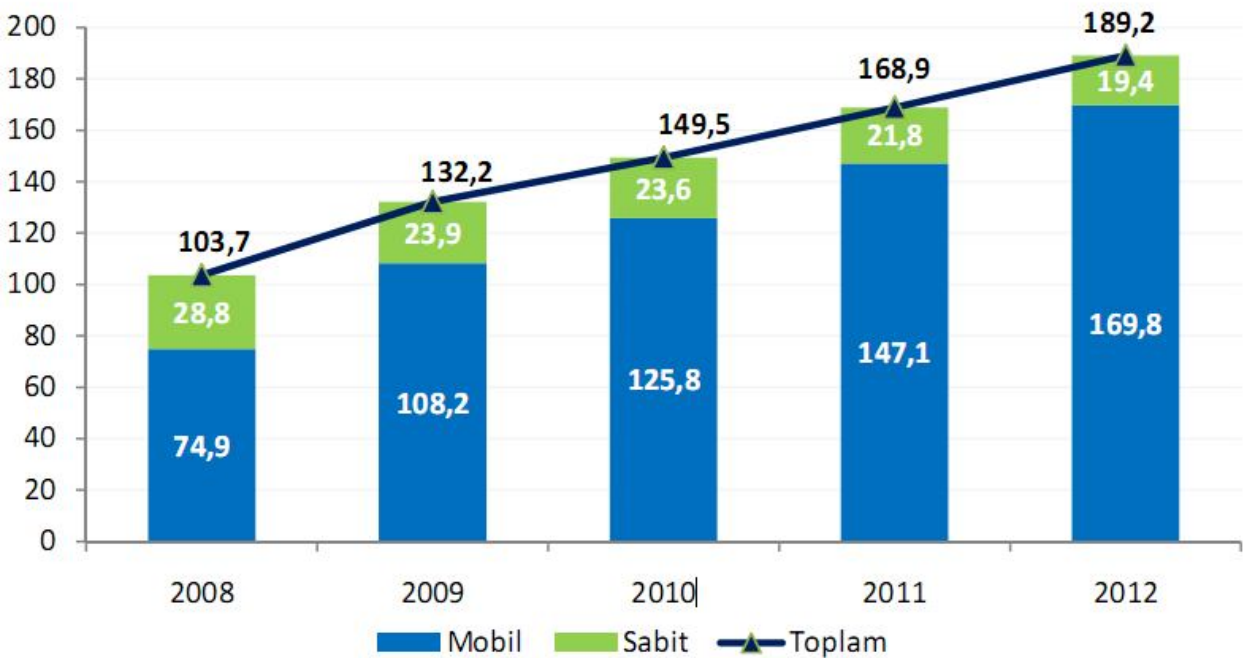
c) Kontratlı Şirket İçi Paketi Kampanyası

- (18) 21.10.2009 ile 31.01.2013 tarihleri arasında yürürlükte kalan kampanya kapsamında şirket içi 6.000 dakika görüşme 10.11.2012 tarihine kadar 10,50 TL, bu tarihten sonra da 12 TL'ye sunulmuştur. Bu kampanyada da sadece ses hizmeti sunulmaktadır. Kampanya Ocak 2012-Mart 2013 dönemi kapsamında incelenecektir.

I.2.3. İlgili Pazar ve Hâkim Durum Analizi

- (19) Yukarıda da belirtildiği üzere, fiyat sıkılaştırması iddiası bakımından, Turkcell'in bir üst pazarda hâkim durumda bulunması ve fiyatlama davranışları sonucunda alt pazardaki rakiplerin Turkcell ile rekabet edememesi beklenmelidir. Yıkıcı fiyat bakımından ise, Turkcell'in hâkim durumda bulunduğu pazardaki fiyatlama davranışı yoluyla rakiplerini dışladığı iddiası değerlendirilmelidir.
- (20) Her iki iddianın da, temel olarak, Turkcell tarafından fiyatlama yoluyla rakiplerin dışlandığı varsayımına dayandığı dikkate alındığında, iddia kapsamında herhangi bir pazar tanımına gidilmeden, Turkcell'in hipotetik bir üst pazarda ve/veya hipotetik bir alt pazarda hâkim durumda bulunduğu varsayımı ile hareket edilecektir. Yukarıda da belirtildiği gibi şikâyetçinin iddiaları arasında mobil telekomünikasyon hizmetleri ile sabit telefon hizmetlerinin bir arada değerlendirilerek ilgili ürün pazarının "tek ses pazarı" olarak tanımlanması gerektiği iddiası da yer almaktadır. Öncelikle bu iddia değerlendirilecektir.
- (21) İddianın değerlendirilmesi, teorik olarak iddia konusu hizmetlerin birbirine ikâme olup olmadığının tespiti üzerinden gerçekleştirilebileceği gibi, şikâyet dilekçesinde yer verildiği üzere var olduğu iddia edilen "tek ses pazarı"nda Turkcell'in hâkim durumda olup olmadığının tespiti üzerinden de gerçekleştirilebilecektir. Dosya kapsamında ikinci yöntem tercih edilecektir. Zira söz konusu değerlendirme ile var olduğu iddia edilen "tek ses pazarı"nın varlığının incelenmesinden bir adım ileri gidilerek, böyle bir pazarın varlığının kabul edilmesi halinde Turkcell'in bu pazarda hâkim durumda olup olmayacağı ortaya konulabilecektir.
- (22) Aşağıdaki grafiklerde sırasıyla, toplam mobil ve sabit trafik miktarı, mobil trafiğin dağılımı ve sabit trafiğin Türk Telekom ile alternatif işletmeciler arasındaki dağılımına yer verilmektedir.

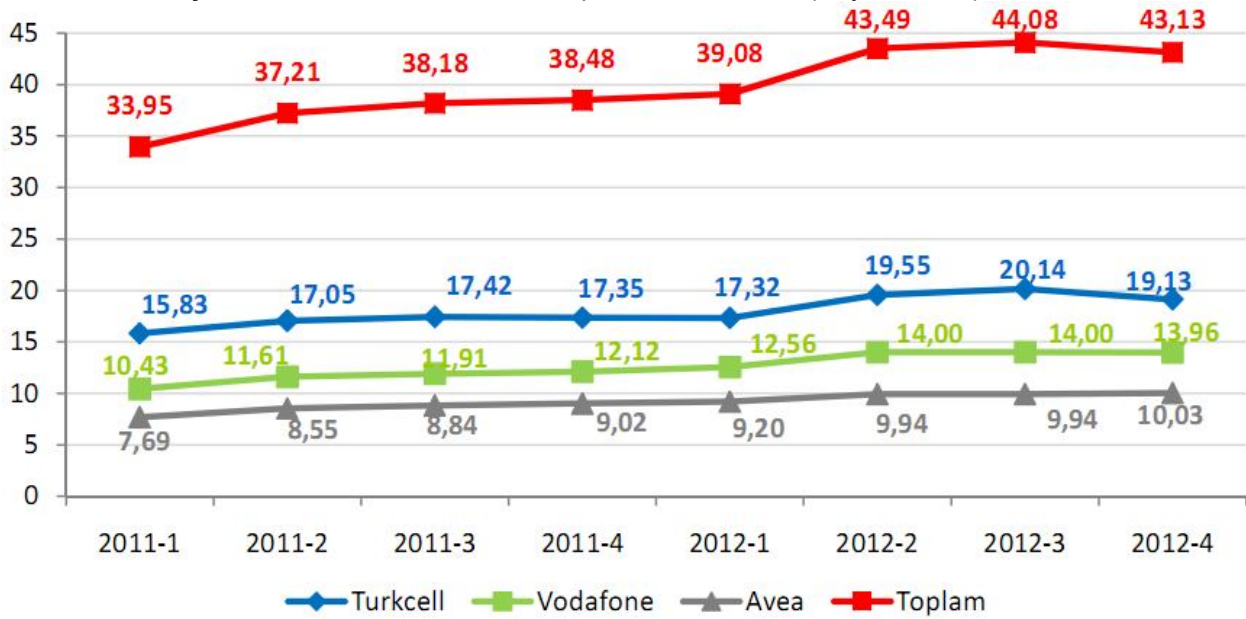
Grafik 1: Toplam Yıllık Arama Trafik Miktarı (milyar dakika)

(13-27/371-172)

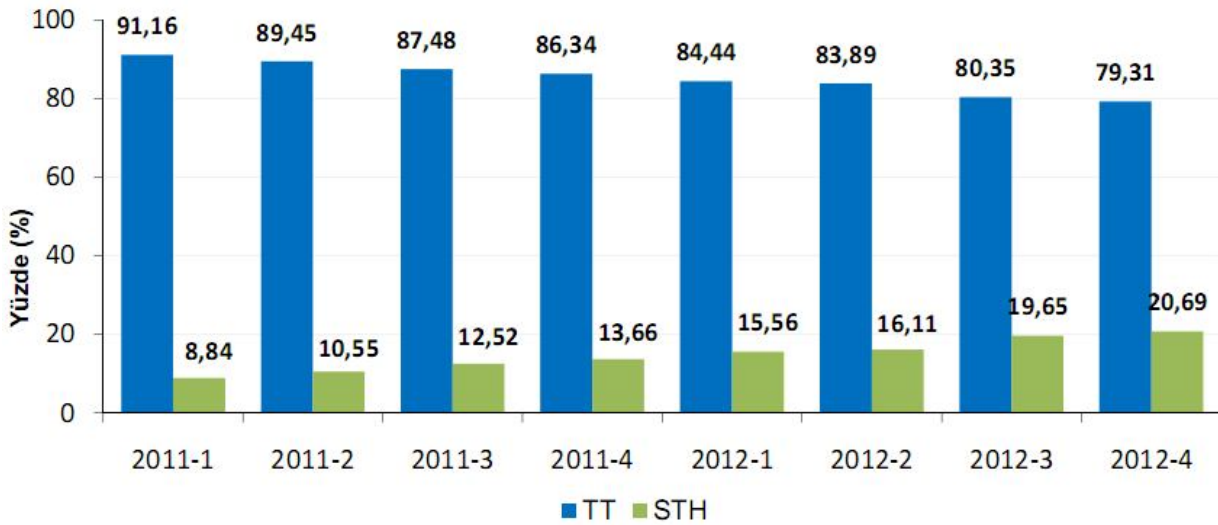
Kaynak: BTK 2012 4. Çeyrek Pazar Verileri Raporu

Grafik 2: Mobil İşletmecilerin Dönemlere Göre Toplam Trafik Miktarı (milyar dakika)

Kaynak: BTK 2012 4. Çeyrek Pazar Verileri Raporu

Grafik 3: Türk Telekom ile Diğer Sabit Telefon Hizmetleri (STH) Sunan Teşebbüslerden Başlatılan Trafik Oranı (%)

Kaynak: BTK 2012 4. Çeyrek Pazar Verileri Raporu

(23) Yukarıdaki verileri aşağıdaki tablo ile özetlemek mümkündür:

Tablo 4: 2012 Yılı Toplam Mobil ve Sabit Trafik Miktarları (Milyar Dakika)

İşletmeci	2012-1	2012-2	2012-3	2012-4	Toplam	Oran
Turkcell	17,32	19,55	20,14	19,13	76,14	% 40,25
Vodafone	12,56	14	14	13,96	54,52	% 28,82
Avea	9,2	9,94	9,94	10,03	39,11	% 20,67
Mobil Toplam	39,08	43,49	44,08	43,13	169,78	% 89,74
Türk Telekom ⁶					15,91	% 8,41

⁶ 2012 yılında Türk Telekom kaynaklı sabit trafiğin toplam trafiğin %82'sini oluşturduğu kabul edilmiştir.

(13-27/371-172)

Alternatif İşletmeciler					3,49	% 1,85
Sabit Toplam					19,4	% 10,26
TOPLAM					189,18	% 100

Kaynak: BTK 2012 4. Çeyrek Piyasa Verileri Raporu

- (24) Tablo 4'e göre, toplam trafikte Turkcell'in %40,25, Vodafone'un %28,82 ve Türk Telekom Grubu'nun ise %29,08 oranında pay sahibi olduğu anlaşılmaktadır. Benzer bir karşılaştırmayı aşağıdaki tablo üzerinden, gelir bakımından da yapmak mümkündür:

Tablo 5: 2012 Yılı Toplam Mobil ve Sabit Gelir Miktarları ve Oranları

İşletmeci	Gelir (TL)	Oran
Turkcell	8.725.255.983,00	% 39,80
Vodafone	4.917.505.697,00	% 22,43
Avea	3.474.740.229,00	% 34,57
Türk Telekom ⁷	4.105.309.262,02	
Alternatif İşletmeciler	701.543.736,00	% 3,20
TOPLAM	21.924.354.907,02	% 100

Kaynak: BTK 2012 4. Çeyrek Piyasa Verileri Raporu

- (25) Gelir üzerinden yapılan değerlendirme dikkate alındığında da, Turkcell'in %39,80, Vodafone'un %22,43 ve Türk Telekom Grubu'nun ise %34,57 oranında pay sahibi olduğu anlaşılmaktadır.
- (26) Her iki hesaplama yönteminde de var olduğu iddia edilen "tek ses pazarı"nda Turkcell'in pazar payının %40 civarında gerçekleştiği; buna karşılık toplam trafiğe göre rakiplerin yaklaşık %30'ar pazar payına sahip olduğu, gelir bakımından ise Türk Telekom Grubu'nun %35 pazar payına sahip olduğu görülmektedir. Mevcut verilerle, "tek ses pazarı" iddiası kabul edilse bile Turkcell'in hâkim durumda olduğu tespitinde bulunulamayacaktır.

I.2.4. Fiyat- Maliyet Analizi

- (27) Bu başlık altında hipotetik ilgili pazardaki rekabeti etkileme ihtimali bulunacak derecede abone sayısına sahip olan Hepsi Bir Arada Full Paket'in, Her Yöne Minik Paket'in ve Kontratlı Şirket İçi Paketi Kampanyası'nın kârlılık durumları incelenecektir. Yapılacak incelemede, daha önceki Kurul kararları ile uyumlu bir şekilde, Turkcell tarafından uygulanan efektif fiyatlar⁸, hem Turkcell tarafından uygulanması gereken çağrı sonlandırma ücretiyle, hem de Turkcell'in toplam çağrı maliyetleri ile karşılaştırılacaktır.

a) Efektif Fiyat Çağrı Sonlandırma Ücreti Karşılaştırması

- (28) BTK'nın 10.02.2010 tarih ve ve 2010/DK-07/88 sayılı kararı ile Turkcell'de sonlanan çağrılarının ücreti 3,13 Kr/dk olarak belirlenmiştir. BTK'nın 25.03.2009 tarih ve 2009/DK-07/149 sayılı kararı ile ise "Turkcell'in ... diğer işletmecilere uygulamakta olduğu ağırlıklı ortalama sonlandırma ücretinin her bir abonelik paketi bazında kullanıma bağlı olarak ortaya çıkan dakika başına tarifesinden (0,0313 TL/dk) daha yüksek olmaması gerektiği" karara bağlanmıştır. BTK görüşünde, bu yükümlülük kapsamında "Hepsi Bir Arada Full Paket" ile "Her Yöne Minik Paket" in incelendiği ve Tablo 1'de yer verilen sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Tablo incelendiğinde, Turkcell'in şebeke içi gerçekleşen tarifelerinin çağrı sonlandırma ücretinin üzerinde gerçekleştiği görülmektedir.
- (29) Öte yandan, Turkcell tarafından gönderilen bilgiler çerçevesinde teşebbüsün Ocak 2012- Mart 2013 arasında gerçekleşen efektif fiyatlarını da hesaplamak mümkün olmuştur. Buna göre, her üç kampanyanın efektif fiyatlarının da Turkcell'in çağrı sonlandırma ücretinin üzerinde gerçekleştiği görülmektedir:

⁷ PSTN gelirlerinin toplam gelire oranı (%56,60) dikkate alınarak hesaplanmıştır.

⁸ Efektif fiyat, gerçekleşen gelir rakamlarının gerçekleşen trafiğe bölünmesiyle bulunmaktadır.

(13-27/371-172)

Tablo 6: İncelenen Paket ve Kampanyaların Efektif Ses Gelirleri (TL/dk)

	Hepsi Bir Arada Full Paketi	Her Yöne Minik Paket	Kontratlı Şirket İçi Paketi Kampanyası
Şub.12	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.12	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.12	(.....)	(.....)	(.....)
May.12	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.12	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.12	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.12	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.12	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.12	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.12	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.12	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.13	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.13	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.13	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Turkcell

b) Efektif Fiyat-Maliyet Karşılaştırması

- (30) Her ne kadar efektif fiyat ile çağrı sonlandırma ücretinin karşılaştırması Turkcell'in çağrı sonlandırma fiyatının üzerinde fiyatlamaya yaptığına işaret etse de, söz konusu analiz Turkcell'in kampanyalarının kârlılığına ve dolayısıyla kârdan feragat edip etmediğine ilişkin bir veri sunmamaktadır. Bu noktada, fiyat-maliyet analizi, Rekabet Kurulu'nun 04.07.2007 tarih ve 07-56/634-216 sayılı kararı esas alınarak yapılacaktır. Anılan kararda, "alt perakende pazarda faaliyet gösteren etkin bir operatörün normal kâr elde etmesine yetip yetmeyeceğinin değerlendirilmesi"nde marj şu şekilde hesaplanmıştır:

$$M= A - (B+C)$$

M= Fiyat sıkıştırması bakımından değerlendirmeye alınacak marj

A= Turkcell'in kurumsal kullanıcılar için kampanya fiyatları da dahil olmak üzere gerçekleşen ortalama perakende fiyatı

B= Turkcell'in çağrı sonlandırma ücreti

C= Etkin bir operatörün çağrı başlatma maliyeti

- (31) Anılan kararda bir operatörün çağrı maliyetinin çağrı başlatma ve çağrı sonlandırma ücretlerinden oluştuğu kabul edilmiş; Turkcell'den daha az etkin olduğu kabul edilen şikâyetçinin çağrı başlatma ücretleri kullanılarak Turkcell'in toplam çağrı ücretleri hesaplanmıştır. Dolayısıyla, dosya konusu şikâyet bakımından çağrı başlatma ve çağrı sonlandırma ücretlerinin belirlenmesi önem kazanmaktadır. Her bir mobil ya da sabit operatörün çağrı sonlandırma ücreti, BTK'nın 10.02.2010 tarih ve 2010/DK-07/88 sayılı kararı ile belirlenmiş durumdadır. Öte yandan, çağrı başlatma ücretlerinin belirlenmesi bakımından, BTK'nın 13.03.2013 tarih ve 2013/DK-ETD/142 kararı önem kazanmaktadır. Söz konusu kararda Turkcell'e ilişkin olarak,

(13-27/371-172)

“Mobil şebeke işletmecileri için geliştirilen maliyet modellerinden hareketle on-net (şebeke içi) çağrılarının maliyeti, çağrı sonlandırma maliyetinin 1,71 katı olarak hesaplanmış olup, Kurumumuz tarafından ilgili mevzuat çerçevesinde on-net (şebeke içi) çağrılarının ücretlerinin belirlenmesinde bu oran (ses için 5,35/3,13 ve SMS için 2,91/1,70) esas alınmıştır.”

değerlendirmesine yer verilmektedir. Söz konusu tarifenin maliyet esaslı belirlenip belirlenmediğinden bağımsız olarak, karar maliyet analizi bakımından en azından bir referans noktası oluşturabilecektir. BTK'nın anılan iki kararı referans alınarak ortaya çıkan dakika başına toplam çağrı maliyetleri şu şekildedir:

Tablo 7: BTK Tarafından Belirlenen Ses Çağrı Sonlandırma Ücretleri ile Bunlara Dayanılarak Tespit Edilen Referans Maliyetler (Kr/dk)

	ÇAĞRI SONLANDIRMA ÜCRETİ	TOPLAM ÇAĞRI MALİYETİ
TURKCELL	3,13	5,35
VODAFONE	3,23	6,36
AVEA	3,70	6,83
Alternatif İşletmeciler	3,20	6,33
TÜRK TELEKOM ⁹	1,86	4,99
- YEREL	1,39	4,52
- ALAN İÇİ	1,71	4,84
- ALAN DIŞI	2,24	5,37

- (32) Ayrıca, SMS hizmetine ilişkin olarak da BTK tarafından 08.07.2009 tarih ve 2009/UK-07/346 sayılı karar verilmiştir. Buna göre, tarifenin maliyet esaslı belirlenip belirlenmediğinden bağımsız olarak, maliyet analizi bakımından referans noktası oluşturmak üzere hesaplanan toplam SMS maliyetleri şöyledir:

Tablo 8: BTK Tarafından Belirlenen SMS Çağrı Sonlandırma Ücretleri ile Bunlara Dayanılarak Tespit Edilen Referans Maliyetler (Kr/dk)

	SMS ÇAĞRI SONLANDIRMA	TOPLAM SMS MALİYETİ
TURKCELL	1,70	2,91
VODAFONE	1,73	3,43
AVEA	1,87	3,57
Alternatif STH İşletmecileri ¹⁰	-	-
TÜRK TELEKOM	1,70	3,40

- (33) Dosya mevcudu bilgilere göre Turkcell tarafından BTK'ya raporlanan şebeke içi dakika başına ses hizmeti maliyeti (.....) TL'dir. Ancak Turkcell'in bu maliyeti "Hesap Ayrımı ve Maliyet Muhasebesine İlişkin Usul ve Esaslar" ile belirlenen yöntem ile hesapladığını, Turkcell'in gerçek maliyetlerini ve iradesini yansıtmadığı belirtmesi nedeniyle, söz konusu maliyetler hesaplamalarda dikkate alınmamıştır.

- (34) Dosya kapsamında incelenen üç paket ve kampanyaya ilişkin fiyat-maliyet analizine aşağıda yer verilmektedir:

– **Hepsi Bir Arada Full Paket**

“Hepsi Bir Arada Full Paket” kapsamında ses, SMS ve internet erişimi hizmeti sunulmaktadır. Turkcell tarafından sunulan verilerde her bir hizmete ilişkin olarak gelir ve trafik verileri yer almakta ancak herhangi bir maliyet verisine yer verilmemektedir. Bu nedenle BTK verileri referans alınarak bir hesaplama yapılmıştır.

⁹ Türk Telekom'un çağrı sonlandırma ücreti, BTK tarafından sağlanan aramaların %3'ünün yerel, %67'sinin alan içi, %30'unun alan dışı olduğu bilgisi çerçevesinde ağırlandırılmak suretiyle hesaplanmıştır.

¹⁰ Alternatif STH işletmecilerine ilişkin SMS çağrı sonlandırma ücreti SMS trafiğinin çok düşük olması nedeniyle hesaplanmamıştır.

(13-27/371-172)

Tablo 9: Hepsi Bir Arada Full Paket Ses Fiyat- Maliyet Yapısı

	TOPLAM GELİR (TL)	TOPLAM MALİYET ¹¹ (TL)	KÂR/ZARAR (TL)	SES GELİR (TL/dk)	SES MALİYET (TL/dk)	KÂR/ZARAR (%)
Şub.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Turkcell

- (35) Görüldüğü üzere, “Hepsi Bir Arada Full Paket” kapsamında elde edilen ses geliri, referans maliyeti karşılayamamaktadır. Ancak paket kapsamında SMS ve internet erişimi hizmetlerinin de sağlandığı dikkate alındığında, paketin karlılığının hesaplanmasında bu iki hizmete ilişkin fiyat-maliyet analizinin de hesaplama dâhil edilmesi gerekmektedir.

Tablo 10: Hepsi Bir Arada Full Paket SMS Fiyat- Maliyet Yapısı

	TOPLAM GELİR (TL)	TOPLAM MALİYET (TL)	KÂR/ZARAR (TL)	SMS GELİR (TL/SMS)	SMS MALİYET (TL/SMS)	KÂR/ZARAR (%)
Şub.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

¹¹ Bu ve bundan sonraki tablolarda yer verilen “toplam maliyet”, Turkcell tarafından sağlanan trafik verileri ile birim referans maliyetleri ile çarpılarak hesaplanmıştır.

(13-27/371-172)

Ara.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Turkcell

- (36) SMS fiyat-maliyet hesaplamasına ilişkin veriler de “Hepsi Bir Arada Full Paket” kapsamında elde edilen SMS gelirin referans maliyeti karşılayamadığını göstermektedir. Paket kapsamında son olarak internet erişim hizmeti gelirleri incelenecektir. Ancak, söz konusu hizmete ilişkin olarak ne Turkcell tarafından bir veri sunulabilmiş, ne de referans alınabilecek herhangi bir veriye ulaşılabilmıştır. Bu bağlamda, söz konusu hizmetlerden sağlanan gelirin ne kadar bir kârlılık oranına ulaşması halinde ses ve SMS hizmetlerinden kaynaklanan zararı karşılayabileceği hesaplanmıştır.

Tablo 11: Hepsi Bir Arada Full Paket İnternet Erişim Gelirleri

	SES VE SMS HİZMETLERİ ZARARI	İNTERNET ERİŞİMİ GELİRLERİ	BAŞABAŞ KÂRLILIK NOKTASI (%)
Şub.12	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.12	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.12	(.....)	(.....)	(.....)
May.12	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.12	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.12	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.12	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.12	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.12	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.12	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.12	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.13	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.13	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.13	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: BTK 2012 4. Çeyrek Piyasa Verileri Raporu

- (37) Tabloya göre, “Hepsi Bir Arada Full Paket” ancak internet erişim hizmetlerinden ortalama olarak % (.....) oranında bir kâr elde edilmesi halinde başa baş noktaya ulaşabilmektedir.

– **Her Yöne Minik Paket**

- (38) “Her Yöne Minik Paket”, esasen ses hizmeti sağlamak üzerine sunulmuş bir pakettir. Bu nedenle, öncelikle söz konusu paketten elde edilen ses geliri, ses kaynaklı referans maliyetle karşılaştırılacak, ardından bu paketi kullanan abonelerin ses dışında kullandıkları hizmetlere ilişkin oluşan gelir ve giderler de incelenecektir.

Tablo 12: Her Yöne Minik Paket Ses Fiyat- Maliyet Yapısı

	TOPLAM SES GELİRİ	TOPLAM SES MALİYETİ	TOPLAM KÂR/ZARAR	ORTALAMA SES GELİRİ (TL/dk)	ORTALAMA SES MALİYETİ (TL/dk)	NET KÂR/ZARAR
--	-------------------	---------------------	------------------	-----------------------------	-------------------------------	---------------

(13-27/371-172)

Şub.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Turkcell

- (39) Görüldüğü üzere, “Her Yöne Minik Paket” kapsamında sunulan ses hizmeti, referans maliyetin ortalama olarak %(.....) üzerinde seyretmektedir. Aşağıdaki tablodan benzer bir durumun SMS hizmeti için de geçerli olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Her Yöne Minik Paket SMS Fiyat- Maliyet Yapısı

	TOPLAM SMS GELİRİ	TOPLAM SMS MALİYETİ	TOPLAM KÂR/ZARAR	ORTALAMA SMS GELİRİ (TL/dk)	ORTALAMA SMS MALİYETİ (TL/dk)	NET KÂR/ZARAR
Şub.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Turkcell

(13-27/371-172)

- (40) Paket kapsamında toplam (.....) TL internet data geliri elde edilmiştir. Ancak yukarıda da belirtildiği üzere, söz konusu hizmete ilişkin olarak bir maliyet verisi elde edilemediğinden herhangi bir hesaplama yapılamamıştır.
- (41) BTK görüşünde, “Her Yöne Minik Paket”e ilişkin olarak; gerçekleşen tarifenin “... çağrı sonlandırma ve başlatma ücretleri toplamı olan 0,0626 TL/dk değerinin dahi –Mart 2012- hariç- üzerinde seyretmektedir.” değerlendirmesine yer verilmektedir. Gerek yapılan hesaplamalar, gerek BTK tarafından sağlanan veriler ışığında söz konusu pakete ilişkin ortaya çıkan efektif fiyatın maliyetlerinin üzerinde olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

– **Kontratlı Şirket İçi Paketi Kampanyası**

- (42) Değerlendirilen iki kampanyanın aksine kurumsal müşterilere yönelik bir paket olan “Kontratlı Şirket İçi Paketi” de ses hizmeti sağlanmasına yönelik bir pakettir. Paket dâhilinde sağlanan ses hizmetine ilişkin fiyat-maliyet yapısı şu şekildedir:

Tablo 14: Kontratlı Şirket İçi Paketi Kampanyası Ses Fiyat- Maliyet Yapısı

	TOPLAM SES GELİRİ	TOPLAM SES MALİYETİ	TOPLAM KÂR/ZARAR	ORTALAMA SES GELİRİ (TL/dk)	ORTALAMA SES MALİYETİ (TL/dk)	NET KÂR/ZARAR
Oca.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Turkcell

- (43) Veriler, söz konusu paketin Ocak-Temmuz 2012 arasında referans maliyetin altında kaldığını, sonrasında ise paketin kâra geçtiğini göstermektedir¹². Ayrıca, incelenen dönemde paketin ortalama %3,57 oranında bir kârlılığa sahip olduğu anlaşılmaktadır. Her ne kadar paket esas olarak ses hizmeti sağlamaya yönelik olsa da, aboneler SMS ve internet hizmetinden de yararlanmaktadır.

Tablo 15: Kontratlı Şirket İçi Paketi Kampanyası SMS Fiyat- Maliyet Yapısı

¹² Eylül 2012’de %(.....) oranında ihmal edilebilir bir zarar ortaya çıkmıştır.

(13-27/371-172)

	TOPLAM SMS GELİRİ	TOPLAM MALİYET	TOPLAM KÂR/ZARAR	SMS GELİR (TL/SMS)	SMS MALİYET (TL/SMS)	NET KÂR/ZARAR
Oca.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Turkcell

- (44) Tabloya göre Turkcell, “Kontratlı Şirket İçi Paketi Kampanyası” kapsamında SMS’lerden aylık ortalama %80’in üzerinde kâr elde etmiştir. Paketin kârlılığının tam olarak yansıtılabilmesi için ses hizmetinden elde edilen gelirin yanı sıra SMS ve internet hizmetlerinden elde edilen gelirin de dikkate alınması gerekmektedir:

Tablo 16: Kontratlı Şirket İçi Paketi Kampanyası Ses, SMS, İnternet Hizmetleri Fiyat- Maliyet Yapısı

	TOPLAM SES KÂR/ZARAR	TOPLAM SMS KÂR/ZARAR	GENEL TOPLAM	İNTERNET GELİRİ
Oca.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

(13-27/371-172)

Oca.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Turkcell

- (45) Söz konusu verilerin analiz edilmesinden “Kontratlı Şirket İçi Paketi Kampanyası”nın 2012 yılının Şubat ve Temmuz ayları arasında referans maliyetlere göre zarar ettiği görülmektedir.

I.2.5. Etki Analizi

- (46) Turkcell tarafından bazı şebeke içi tarifelerinin diğer GSM şebekelerine girdi olarak temin edilen ara bağlantı ücretinin altında belirlenerek fiyat sıkıştırması yoluyla hâkim durumun kötüye kullanıldığı iddiasının incelendiği 04.03.2010 tarih ve 10-21/271-100 sayılı Rekabet Kurulu kararında, fiyat sıkıştırmasının unsurları arasında “*Hâkim durumdaki teşebbüsün fiyat sıkıştırmasına yol açan davranışı sonucunda alt pazardaki rakiplerin dışlanması, yeni girişlerin engellenmesi ya da rakiplerin faaliyetlerinin sınırlandırılması gibi tüketici refahına zarar verecek rekabete aykırı etkilerin doğması ya da doğması ihtimalinin bulunması*” da sayılmış ve “*şikayet konusu uygulamaların etkisi sırasıyla; abone artışları, numara taşınabilirliği kapsamında kazanılan ve kaybedilen aboneler, toplam gelir ve toplam trafik değişimleri göz önüne alınarak incelenmiştir.*”
- (47) Anılan Kurul kararı doğrultusunda, referans maliyetin altında kalan “Hepsi Bir Arada Full Paket” ile Şubat-Temmuz 2012 arasında referans maliyetin altında kalan “Kontratlı Şirket İçi Paketi Kampanyası”nın “rekabete aykırı etkilerin doğması ya da doğması ihtimali”ne yol açıp açmadığı abone sayıları ve bu sayılardaki değişim üzerinden incelenecektir.
- (48) İncelenen zaman diliminde, Turkcell’in bireysel abone sayısı 31.000.000 civarında yatay bir seyir izlemiştir. Bu dönemde, “Hepsi Bir Arada Full Paket” ile toplam (.....) abone kazanılmıştır. Bu abone sayısı, Şubat 2013 itibarıyla Turkcell’in toplam bireysel abonelerinin %(.....)’sına denk gelmektedir. Dosya mevcudu bilgilere göre bu abonelerden (.....)’i diğer operatörlerden Turkcell’e geçmiştir. Buna göre, söz konusu paket ile kazanılan abonelerin sadece %(.....)’sinin rakip operatörlerden Turkcell’e geçtiği anlaşılmaktadır.

Tablo 17: Turkcell’in Toplam Bireysel Abone ve İncelenen Bireysel Paketlerinin Abone Sayıları

	Bireysel Abone	Bireysel Abone Sayısındaki Değişim	Hepsi Bir Arada Full Paket	Hepsi Bir Arada Full Paket Abone Sayısındaki Değişim	Her Yöne Minik Paket	Her Yöne Minik Paket Abone Sayısındaki Değişim
Şub.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

(13-27/371-172)

Ara.12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.13	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Turkcell

- (49) İncelenen zaman diliminde “Kontratlı Şirket İçi Paketi Kampanyası”nın abone sayısı yaklaşık 40.000’den 30.000’e kadar gerilemiştir. Kampanyanın referans maliyetin altında kaldığı 2012 yılının Şubat ve Temmuz ayları arasında ise (.....) abonelik bir azalma söz konusudur. Aynı dönemde Turkcell’in toplam kurumsal abone sayısı ise yaklaşık (.....) azalmıştır.
- (50) Abone sayıları ve bu abone sayılarındaki değişim incelendiğinde, referans maliyetin altında kalan paket ve kampanyaların rekabete aykırı etkilerin doğmasına ya da doğması ihtimaline yol açacak nitelikte olmadıkları kanaatine ulaşılmıştır.
- (51) Bu hususlar ışığında; Turkcell’in yıkıcı fiyatlama ve/veya fiyat sıkıştırması yoluyla rakipleri dışlamayı amaçladığı iddiası kapsamında;
- Şikâyet dilekçesinde ismen zikredilen yedi paket ve kampanyadan dördünün kayda değer abone sayısına sahip olmadığı,
 - “Hepsi Bir Arada Full Paket”, “Her Yöne Minik Paket” ve “Kontratlı Şirket İçi Paketi Kampanyası”na ilişkin olarak BTK tarafından belirlenen çağrı başlatma ve çağrı sonlandırma ücretleri referans alınarak gerçekleştirilen efektif fiyat-maliyet analizi çerçevesinde, “Hepsi Bir Arada Full Paket”den elde edilen gelirlerin incelenen zaman diliminin tamamında, “Kontratlı Şirket İçi Paketi Kampanyası”ndan elde edilen gelirlerin ise Şubat- Temmuz 2012 ayları arasında referans alınan maliyetleri karşılayamadığı,
 - Ancak anılan paket ve kampanyalarda efektif fiyatın referans maliyetleri karşılayamadığı dönemlerde abone sayıları ve bu abone sayılarındaki değişim incelendiğinde, bu paket ve kampanyaların rekabete aykırı etkilerin doğmasına ya da doğması ihtimaline yol açacak nitelikte olmadıkları
- sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (52) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun’un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.